

інноваційного напрямку всіма необхідними ресурсами та розробку нових і удосконалення наявних банківських технологій, продуктів, послуг, зокрема, забезпечення належного рівня якості обслуговування клієнтів, використання сучасних технічних засобів і методів зв'язку.

На нашу думку, варто застосовувати комплексний підхід до управління банківської інноваційною діяльністю, одночасно за різними організаційно-економічними напрямами, підпорядкованими єдиному стратегічному задуму, орієнтованому на задоволення потреб клієнтів в інноваціях, а також на успішну реалізацію інноваційної політики банку. Удосконалення управління банківською інноваційною діяльністю доцільно здійснювати комплексно, одночасно за різними організаційно-економічними напрямами підпорядкованими єдиному стратегічному задуму, орієнтованому на задоволення потреб клієнтів в інноваціях, а також на успішну реалізацію інноваційної політики банку.

Список використаних джерел

- 1.Сгоричева С.Б. Банківські інновації. Навч. Посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 208 с.
- 2.Чиж Н.М. Банківські інновації: проблеми та перспективи / Н.М. Чиж, М.І. Дзямулич // Економічні науки. Серія «Облік та фінанси». Збірник наукових праць. Луцький національний технічний університет. Випуск 9 (33). – Ч.4. – Редкол.: відп. ред. д.е.н., професор Герасимчук З.В. – Луцьк, 2012. – с. 403 – 411.
- 3.Ткачук, В. О. Інноваційна політика банків на ринку банківських послуг [Текст] / Василь Онуфрійович Ткачук // Економічний аналіз : зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол.: С. І. Шкарабан (голов. ред.) та ін. – Тернопіль : Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету “Економічна думка”, 2013. – Том 14. – № 2. – С. 43-51.
- 4.Кльоба Л.Г. Управління банківською інвестиційною діяльністю / Л.Г. Кльоба: Монографія за ред. С.К. Реверчука. – Львів, «Трида плюс». 2007. – 226 с.

Рецензент д.е.н., професор Вахович І.М.

УДК 336.71

Шпортюк Н.Л., к. з держ.упр., доцент

Коваль А.М.

Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет

ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В БАНКУ

Стаття присвячена дослідженню теоретичних аспектів поняття «фінансовий менеджмент у банку», визначенню основних його функцій та завдань. Також, у статті проаналізовані основні інструменти фінансового менеджменту на рівні окремих операцій банку. Висвітлена основна мета, а також наведені галузеві особливості фінансового менеджменту у банку.

Ключові слова: фінансовий менеджмент, банк, банківські операції, капітал, контроль, планування, регулювання, фінансова стабільність, інструменти управління, спекулятивні інструменти, аналітична служба.

Shportyuk N., Koval A.

FEATURES OF FINANCIAL MANAGEMENT IN THE BANK

The article is devoted to the study of theoretical aspects of the concept of "financial management in the bank", the definition of its main functions and tasks. Also, the article analyzes the main instruments of financial management at the level of individual operations of the bank. The main objective is highlighted, as well as the branch features of financial management at the bank are presented.

Key words: financial management, bank, banking operations, capital, control, planning, regulation, financial stability, management tools, speculative instruments, analytical service.

Шпортюк Н.Л., Коваль А.Н.

ОСОБЕННОСТИ ФИНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТА В БАНКЕ

Статья посвящена исследованию теоретических аспектов понятия «финансовый менеджмент в банке», определению основных его функций и задач. Также, в статье проанализированы основные инструменты финансового менеджмента на уровне отдельных операций банка. Освещена основная цель, а также приведены отраслевые особенности финансового менеджмента в банке.

Ключевые слова: финансовый менеджмент, банк, банковские операции, капитал, контроль, планирование, регулирование, финансовая стабильность, инструменты управления, спекулятивные инструменты, аналитическая служба.

Постановка проблеми у загальному вигляді і її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. Сучасна банківська система є однією з найбільш прогресивних сфер економіки. Зараз економіка країни перебуває у стадії невизначеності та революційних змін, серед яких технічний прогрес, посилення конкурентної боротьби та стрімка інфляція, все це негативно впливає на банківську систему. На теперішньому етапі розвитку банківської системи головне завдання полягає в пошуку реальних шляхів мінімізації ризиків та отримання достатніх прибутків для збереження коштів вкладників і підтримання життєдіяльності банку. Успішне вирішення цієї складної проблеми потребує використання багатьох методів, прийомів, способів, систем та розробки нових підходів до управління комерційним банком, які об'єднані поняттям менеджменту[1,с. 6].

Аналіз останніх досліджень, у яких започатковано вирішення проблеми. Визначенню сутності поняття «фінансовий менеджмент у банку» присвячено ряд праць таких вчених як : Г.Г. Коробової, Ю.І. Коробова, П.М. Керженцева, Радковскої Н.П., Санамова Ю.В., Продолятченко П.А., Хольнова Є.Г., Жукова Є.Ф., Сінкі Дж., Помориної М.О., та інших.

Цілі статті. Основними цілями даної статті є визначення сутності поняття «фінансовий менеджмент у банку», дослідження основних його функцій та окреслення його основних завдань, а також висвітлення основних інструментів фінансового менеджменту на рівні окремих банківських операцій.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Поняття «фінансовий менеджмент» у комерційному банку значно ширше, ніж фінансовий менеджмент на підприємстві. Можна сказати, що з одного боку, управління фінансами банку є, за сутністю, управлінням його операціями, а з іншого – управлінням фінансами банку, тобто частиною взаємозалежного процесу, в якому можна виділити управління ліквідністю банку, управління фінансовими ризиками банку, управління прибутковістю банку та ефективністю проведення окремих видів банківських операцій[1,с.8].

Зміст поняття «фінансовий менеджмент у банку» висвітлено на рисунку 1.

Планування являє собою процес визначення цілей на майбутнє, належного рівня прибутків і затрат та основних напрямків діяльності банку. У процесі планування формуються поточний і перспективний прогноз, які визначають основні стратегічні і тактичні завдання, якими повинні керуватися менеджери банку для досягнення поставлених цілей.

Аналіз являє собою процес оцінки досягнутих результатів діяльності банку із запланованими, підведення підсумків та проведення порівнянь з результатами інших банків, для визначення рівня конкурентоздатності певного банку на ринку банківських послуг.

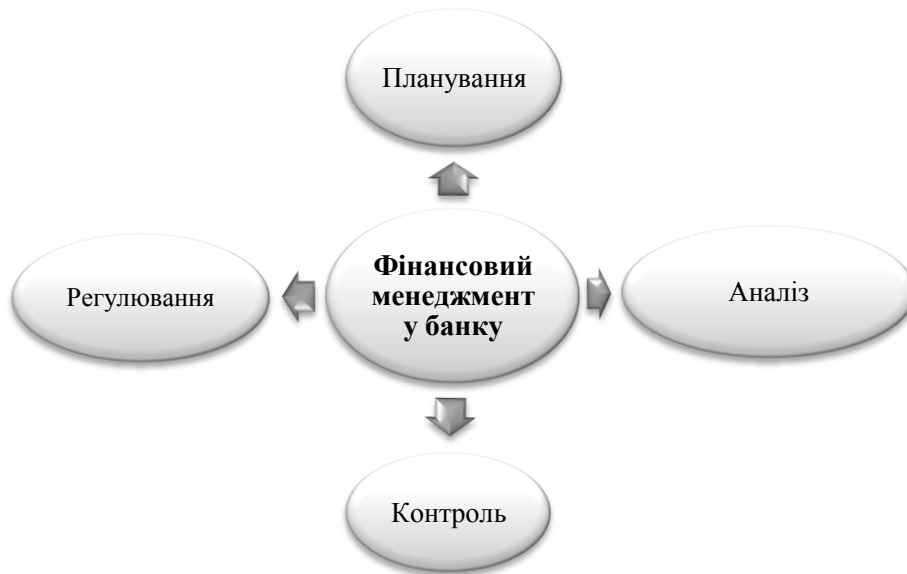

Рис.1. Основні функції фінансового менеджменту банку*
* згруповано автором за джерелом [1]

Регулювання являє собою процес забезпечення відповідності діяльності банку вимогам визначеним Національним банком України.

Контроль являє собою процес оцінки досягнутих результатів банку, виявлення негативних факторів, що впливають на банківську установу та запровадження заходів, що мінімізують їх негативний вплив.

Фінансовий менеджмент у банку – це наука управління ресурсами, які знаходяться у розпорядженні банку, з метою досягнення стратегічних цілей. Це підсистема менеджменту, яка передбачає цілеспрямований вплив на операції банку шляхом використання таких інструментів, як аналіз, планування, регулювання і контроль. Під цілеспрямованим впливом розуміється вплив у рамках визначених, заздалегідь передбачених параметрів ліквідності, ризику і прибутковості[1,с.9].

Основні завдання фінансового менеджменту відображені на рисунку 2.

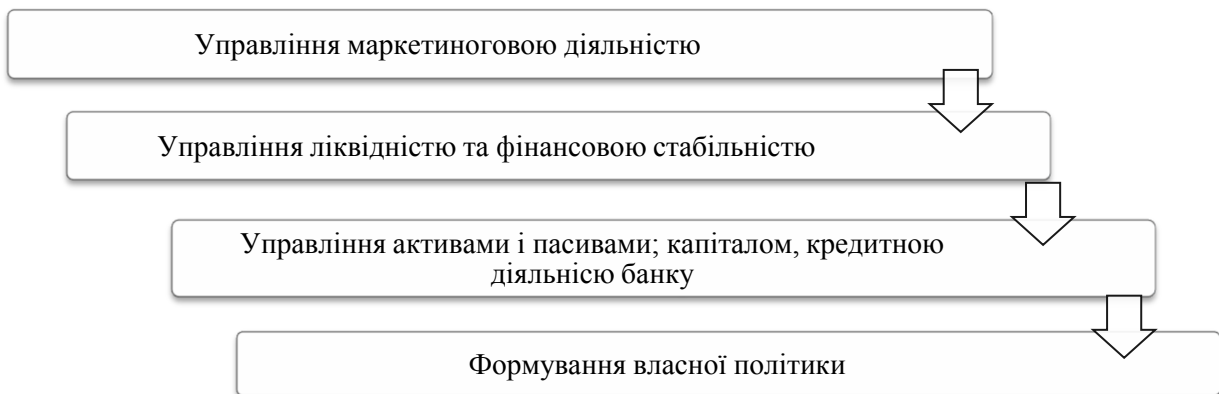

Рис.2. Основні завдання фінансового менеджменту у банку*
* згруповано автором за джерелом [1]

Також, фінансовий менеджмент має бути спрямовано на забезпечення збереження залучених коштів та своєчасне і повне повернення кредиторам та вкладникам. Реалізація такої мети повинна бути зорієнтована на створення такої системи управління, яка здатна забезпечити поточну і довгострокову ліквідність, збалансування

активів та пасивів по строках та сумах, наявність відповідних резервів, високу якість кредитного портфелю[1,с.12].

Метою фінансового менеджменту банку є побудова оптимальної організаційної структури, яка здатна забезпечити планування і реалізацію фінансових операцій банку у рамках стратегії спрямованої на підвищення фінансової стійкості та/або прибутковості при одночасному збереженні стабільності діяльності банку[1,с.12].

При цьому фінансовий менеджмент банку має свої особливості, пов'язані зі специфікою банківської діяльності. На відміну від підприємств, основна діяльність яких виробництво товарів, послуг, і торгівля, банки є фінансово-кредитними інститутами, основна діяльність яких сконцентрована на фінансових ринках. Якщо на підприємстві фінансові операції необхідна складова ефективного ведення основної виробничої діяльності, то для банків фінансові операції складають зміст діяльності, і суть управління фактично полягає в управлінні фінансами[1,с.13].

Крім зазначених вище, можна виділити такі галузеві особливості фінансового менеджменту банку[1,с.13]:

- об'єктивна необхідність управління залученими фінансовими ресурсами;
- більш жорсткий рівень державного регулювання діяльності банків;
- широка номенклатура операцій, що визначаються функціонуванням банків на декількох фінансових ринках;
- пряма залежність не тільки від кон'юнктури або стану ринку банківських послуг, але й від стану національної, а в окремих випадках і світової, економіки;
- більш високий рівень потенційних ризиків у процесі діяльності.

Інструменти управління поділяють на загальні банківські інструменти та інструменти, які відносяться до конкретних напрямів банківської діяльності. Вони визначають сукупність норм, правил, стандартів які регулюють діяльність банку[1,с.17].

Інструменти фінансового менеджменту на рівні окремих операцій банку, які використовуються для досягнення певної мети, відображають процес впливу грошових відносин на певний об'єкт управління (рис.3).

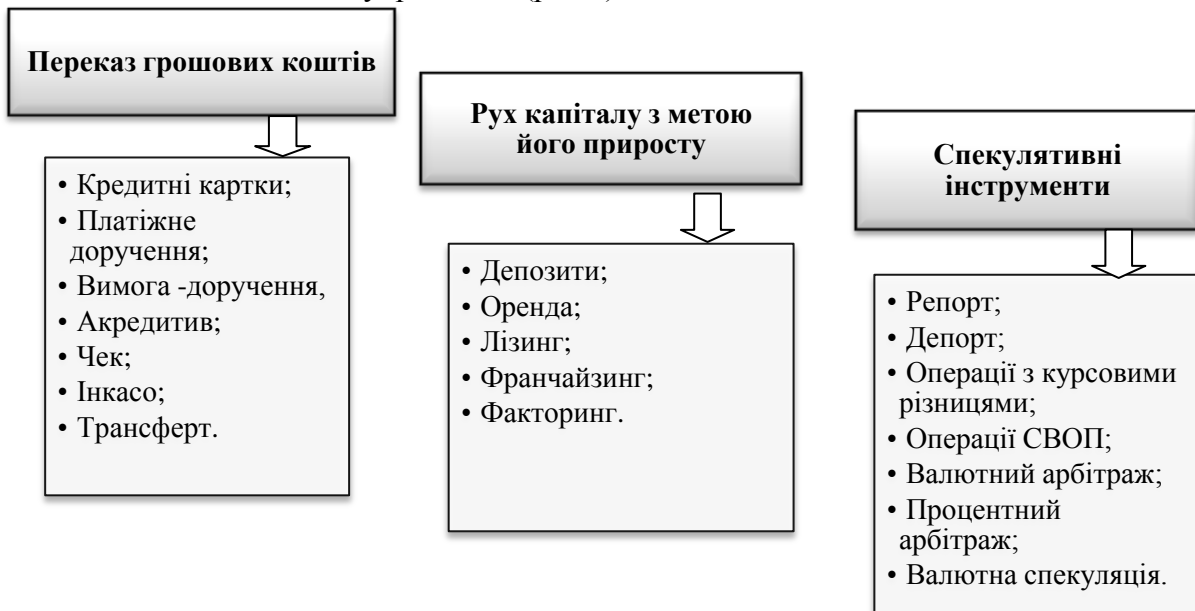

Рис.3. Інструменти фінансового менеджменту на рівні окремих операцій*

* згруповано автором за джерелом [1]

Основними фінансовими службами банку, які покликані охопити усі функції фінансового менеджменту серед, яких [1, с. 21-22]:

✓ Аналітична служба забезпечує ефективну роботу усіх інших підрозділів фінансового управління та надає керівництву банку аналітичну інформацію для формування та/або корекції загальної стратегії розвитку банку. Роль цієї служби первісна, тому що саме від своєчасності та достовірності даних аналітичної служби залежить ефективність роботи інших структурних підрозділів і усього банку в цілому. Так взаємодія аналітичного і планового відділу полягає у забезпеченні останнього даними для оцінки потенційних можливостей банку.

✓ Відділ казначейства аналітики забезпечують інформацією оцінки поточної ситуації для прийняття адекватних, виважених рішень.

✓ Служба контролю потребує даних аналізу діяльності банку за минулий період. Саме тому організація системи фінансового менеджменту банку починається із створення аналітичного відділу.

✓ Особливістю роботи служби планування є те, що її діяльність не обмежується лише питаннями фінансового менеджменту. До задач цієї служби належать створення стратегічного плану розвитку банку і постановка тактичних задач, на підставі яких і базується фінансовий план, показники якого є критерієм для виконання функції регулювання і фінансового контролю.

Висновки. Отже, фінансовий менеджмент банку являє собою складний процес управління фінансовим станом, операційною діяльністю, ліквідністю, фінансовими ризиками, прибутковістю та ефективністю впроваджених видів операцій банківської установи. Що дозволяє менеджерам банку вчасно виявляти негативні тенденції у діяльності установи та оперативно реагувати на них, з метою запобігання втрати конкурентоздатності. Основними функціями фінансового менеджменту у банку є: планування, аналіз, контроль та регулювання. Серед завдань фінансового менеджменту можна визначити такі як: управління маркетинговою діяльністю, ліквідністю, фінансовою стабільністю, капіталом, активами і пасивами, кредитною діяльністю, а також формування власної політики ведення діяльності.

Список використаних джерел:

1. Лачкова В.М. Фінансовий менеджмент у банку: навч. посібник / В.М. Лачкова, Л.І. Лачкова, І.Л. Шевчук – Х.: Видавець Іванченко І.С., 2017. - 180 с.
2. Сокиринська І. Г. Журавльова Т.О. Фінансовий менеджмент у банку: навч. посібник./ І.Г.Сокиринська, Т.О.Журавльова . К.: – Дніпропетровськ: Пороги, 2016. - 192 с.
3. Копилук. О.І., Фінансовий менеджмент у банку : навч. посібник / О.І. Копилук, Н.М. Ногінова, О.М. Музичка, Н.С. Кульчицька. - Львів: Видавництво "Ліга-Прес", 2015.- 236 с.

Рецензент д.е.н., професор Величко О.П.